

วารสารในวัยหนุ่ม-สาว

ในวัยยี่สิบเอ็ดปีของวารสาร ที่เปรียบเทียบกับโดยนัยยะว่ากำลังแตกเนื้อหนุ่ม-สาว และเบ่งบาน ด้วยพลังสนับสนุนจากผู้เขียน กำลังสำคัญทางวิชาการของผู้อ่านทบทวนด้วยความปรารถนาดีรองรับ จึงล้วนแล้วแต่เป็นโครงสร้างหลักแน่นอนหนาและขยายตัวอย่างเข้มแข็ง

เมื่อพิจารณาศัพท์ด้านวิชาการก็พบว่า เริ่มต้นด้วยพื้นฐานของการวิจัยคือ การค้นคว้าหาของใหม่ (scholarship of discovery) แล้วพัฒนาต่อยอดด้วยการปฏิบัติ (scholarship of application) แล้วตามด้วยการเรียนการสอน (scholarship of teaching) เมื่อประมวลทั้งหมดนี้เข้าด้วยกัน (scholarship of integration) แล้วจึงจะเกิดผลในสังคมด้วยดี เป็นการผสมผสานที่เน้นแนวทางการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (action research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม (participatory action research)

จึงควรทำความเข้าใจในสามขั้นตอนคือ การวิเคราะห์สถานการณ์ การวางรูปแบบเพื่อใช้ หรือการใช้ แล้วประเมินผลลัพธ์ระหว่างนั้น และท้ายที่สุดวารสารวิชาการสาธารณสุข ทุ่มทูนและลงแรง ในเรื่อง action research และ PAR อย่างต่อเนื่อง ในทศวรรษที่ผ่านมา ด้วยพลังใต้ปีกของ ศ.ดร.ศิริพร จิรวัดน์กุล บรรณาธิการที่ปรึกษาของวารสารนี้ จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น

จับจุดสำคัญได้ว่าประชาคมสาธารณสุขตื่นตัวกับแนวทางนี้ แต่ยังไม่สามารถจำแนกความแตกต่างระหว่าง ระเบียบวิธีวิจัย และวิธีปฏิบัติงานในวิถีชีวิตประจำวันได้ จึงเกิดหลักสูตรเร่งรัดปีแล้วก็ปีเล่า จังหวัดแล้วจังหวัดเล่า และเรื่องแล้วก็เรื่องเล่า จนผู้บรรยาย แล้ว กองบรรณาธิการ เปลี่ยนล้ำ ในจุดอ่อนยวบซ้ำซาก ของผู้วิจัยในกรอบวิจัยกำลังสามนี้

อย่างไรก็ตาม ต้องนับว่าเป็นยี่สิบเอ็ดปีของการเจริญเติบโตที่แกร่งกล้า เกินคาดอยู่ดี เพราะสารัตถะในเล่มเป็นพยานได้อย่างชัดเจน ทั้งในเรื่องกลุ่มอาการดาวน์ การสมานกระดูกของเฟือกผาเดี่ยว และผู้ป่วยเอชไอวี การคัดกรองทารกในเรื่องภาวะพร่องธัยรอยด์ฮอร์โมน การจับกลุ่มพิเศษเพื่อจัดบริการสำหรับพระสงฆ์ และแรงงานต่างด้าว พร้อมกับทุ่มพลังสำหรับโรคอ้วน เบาหวาน และโรคต่อเนื้องตัวร้าย เพื่อนำไปสู่ภารกิจสุดท้าย ปลายทางที่หนักหนาสาหัสสำหรับผู้ป่วย และผู้ให้บริการ โดยเฉพาะผู้ให้บริการที่ซบแรงกดดัน และเกิดลักษณะการเคลื่อนตัวตามในทางลบ

เส้นทางเดินของวารสาร จนเติบโตใหญ่ในวันนี้ จึงปลูลาดด้วยกลีบกุหลาบและแซมด้วยหนามแหลมคม เพื่อกระตุ้นการเติบโตกล้าทางวิชาการอย่างหอมหวาน

นิเทศ จันทร์เรือง มทพ.ก